

6 Μαΐου, 1992

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΝΙΚΟΣ ΚΙΜΙΤΡΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ,

Καθ' ου η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 513/91).

---

5 *Λέξεις και Φράσεις — "Συνήθης Διαμονή" — Έννοια του όρου στην παράγραφο 4(2)(δ)(ι) στους περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμών του 1984 — Διακρίνεται από την απλή κατοικία — Η διάρκεια της εγκατάστασης δεν είναι το μόνο στοιχείο που απαιτείται για να αποκτηθεί συνήθης κατοικία — Τοποθέτηση στο εξωτερικό για επαγγελματικούς λόγους με απόσπαση και με τη συνεχή αίρεση της ανάκλησης στην Κύπρο, δεν δημιουργεί το στοιχείο της συνήθους διαμονής.*

10 *Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Άρθρο 28 — Αρχή της ισότητας — Δεν είναι νοητή η ισότητα στις περιπτώσεις που μια πράξη θα ήταν αντίθετη με ρητή διάταξη του νόμου.*

15 *Ο αιτητής που ως εκπαιδευτικός αποσπάστηκε και εργάστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο για πέντε χρόνια, προσέβαλε με την προσφυγή του την απόφαση των καθ' ων η αίτηση με την οποία απέρριψαν αίτημά του για εγγραφή οχήματος που είχε εισάξει με την αιτιολογία ότι δεν πληρούσε την προϋπόθεση του Άρθρου 4*
20 *(2)(δ)(ι) του Νόμου που αποκτούσε όπως ο αιτητής είχε την συνήθη διαμονή του στην αλλοδαπή πριν την εγκατάστασή του στην Κύπρο.*

Ο δικηγόρος του αιτητή ισχυρίστηκε πως η πεντάχρονη

διαμονή του αιτητή στο Ηνωμένο Βασίλειο συνιστούσε "συνήθη διαμονή" η οποία είχε τερματιστεί με τον γυρισμό του στην Κύπρο. Περαιτέρω ισχυρίστηκε πως έγινε διάκριση σε βάρος του κατά παράβαση της αρχής της ισότητας και με ένορκη δήλωσή του αιτητή δόθηκαν ονόματα εκπαιδευτικών που έτυχαν του ευεργετήματος.

5

Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

10

- (1) Η συνήθης κατοικία διακρίνεται από την απλή κατοικία. Η διάρκεια της εγκατάστασης δεν είναι το μόνο στοιχείο που απαιτείται για να αποκτηθεί συνήθης κατοικία σ' ένα τόπο αλλά αποφασιστική σημασία έχουν και τα στοιχεία προσωπικού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

15

Υπ' αυτό το πρίσμα είναι φανερό πως η εργασιακή σχέση του αιτητή δεν του έδωσε τη δυνατότητα να αποκτήσει συνήθη διαμονή στην Αγγλία. Η εγκατάσταση και διαβίωση του εκεί τελούσε υπό τη συνεχή αίρεση της ανάκλησης του στην Κύπρο εφόσον επρόκειτο για τοποθέτηση με απόσπαση. Όπως προεκτέθηκε η επαγγελματική διάσταση της παραμονής του ενδιαφερομένου ασκεί επιρροή στο ζήτημα κατά πόσον υπάρχει εγκατάσταση που ισοδυναμεί με συνήθη διαμονή. Επομένως το εύρημα της διοίκησης πως ο αιτητής είχε τη μόνιμη διαμονή του στην Κύπρο δεν είναι ανατρέψιμο.

20

25

- (2) Η σύντομη απάντηση στο άλλο επιχείρημα περί άνισης μεταχείρισης είναι ότι η παρερμηνεία της παραπάνω διάταξης από τη διοίκηση δεν δημιούργησε δικαιώματα υπέρ του αιτητή. Δεν είναι νοητή η ισότητα στις περιπτώσεις που μια πράξη θα ήταν αντίθετη με ρητή διάταξη του νόμου.

30

35

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

... *Χριστοπούλου ν. Χριστοπούλου (1971) 1 Α.Α.Δ. 437.*

40

Cruse v. Chittum (formerly Cruse) [1974] 2 All E.R. 940.

Προσφυγή.

5   Προσφυγή εναντίον της απόφασης του καθ' ου η αίτηση με την οποία απέρριψε αίτημα του αιτητή για εγγραφή οχήματός του, ηλικίας μεγαλύτερης των δυό ετών, που είχε εισάξει στην Κύπρο από τις 10/7/90.

                         Χρ. Κ. Ιωάννου, για τον αιτητή.

10   Α. Μαμπουρίδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

15   Ο Δικαστής κ. Νικήτας ανάγκωσε την ακόλουθη απόφαση.

20   ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Η εγγραφή μηχανοκινήτων οχημάτων ρυθμίζεται αυστηρά από σειρά διατάξεων που περιλαμβάνουν οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμοί του 1984, όπως έχουν τροποποιηθεί. Η εγγραφή μεταχειρισμένων οχημάτων που εισάγονται από την αλλοδαπή ή αγοράζονται από το βρετανικό υπουργείο άμυνας απαγορεύεται. Η
25   απαγόρευση δεν είναι απόλυτη. Η παράγραφος 4(2)(δ)(i) επιτρέπει εγγραφή οχημάτων ορισμένου τύπου και ορισμένης ηλικίας "υπό προσώπου έχοντος την συνήθη αυτού διαμονήν εν τη αλλοδαπή και ερχομένου εις την Δημοκρατίαν επί τω σκοπώ κτήσεως μονίμου εν αυτή
30   διαμονής". Η υπό κρίση υπόθεση θέτει κυρίως το ερώτημα τι συνιστά "συνήθη διαμονή".

                         Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή. Ο αιτητής, που είναι δάσκαλος και μέλος της εκπαιδευτικής
35   υπηρεσίας, υπηρέτησε με απόσπαση και με την ιδιότητα του αυτή στην κυπριακή εκπαιδευτική αποστολή στην Αγγλία από 5/9/85 μέχρι 31/8/90. Το υπουργείο παιδείας με επιστολή του ημερ. 26/6/90 τερμάτισε την απόσπαση και μετέθεσε τον αιτητή σε δημοτικό σχολείο της
40   κοινότητας Ξυλοτύμπου. Ο αιτητής, που γύρισε στην Κύπρο την 1/9/90, υπέβαλε στις 4/9/90 αίτηση για εγγραφή στον αναπληρωτή έφορο μηχανοκινήτων οχημάτων. Η

αίτηση αφορούσε όχημα ιδιοκτησίας του, ηλικίας μεγαλύτερης των δύο ετών, που είχε εισάξει στην Κύπρο από τις 10/7/90. Στις 22/4/91, ύστερα από διαβήματα του αιτητή για να επισπευσθεί η εξέταση της υπόθεσης του, ο αναπληρωτής έφορος απέρριψε το αίτημα με την αιτιολογία ότι "οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι υπηρετούν με απόσπαση στο εξωτερικό λογίζεται ότι έχουν τη μόνιμη διαμονή τους στη Δημοκρατία". 5

Ο δικηγόρος του αιτητή υπέβαλε ότι ο όρος "συνήθης διαμονή" σημαίνει τον τόπο που ένα πρόσωπο ζεί για "κάποιο σοβαρό χρονικό διάστημα". Έτσι κατά το συλλογισμό του η πεντάχρονη διαβίωση του αιτητή στο Ηνωμένο Βασίλειο συνιστούσε συνήθη διαμονή στον τόπο εκείνο, η οποία τερματίστηκε με το γυρισμό του στην Κύπρο που θα έμενε πιά μόνιμα. Το επαγγελματικό καθεστώς κάτω από το οποίο υπηρέτησε, δηλαδή, της απόσπασης δεν μετέβαλε το χαρακτήρα της παραμονής του στην Αγγλία και εν πάση περιπτώσει έπρεπε να αποσυνδεθεί απ' αυτή. Κατά συνέπεια πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις του παραπάνω κανονισμού για εγγραφή του οχήματος που είχε εισάξει. Την εισήγηση του ο συνήγορος στήριξε στην ερμηνεία της λέξης residence (κατοικία) στο γνωστό λεξικό Webster και σε κάποιο άλλο αμερικανικό λεξικό της αγγλικής γλώσσας. 10
15
20
25

Το άλλο βασικό επιχείρημα του αιτητή ξεπηγάει από το παραδεκτό γεγονός ότι σε προηγούμενες περιπτώσεις συναδέλφων του, που υπηρέτησαν στην Αγγλία υπό όμοιες συνθήκες, επιτράπηκε η εγγραφή οχημάτων κάτω από την προαναφερθείσα διάταξη. Σε ένορκη του δήλωση ο αιτητής αναφέρει τα ονόματα επτά δασκάλων ή επιθεωρητών και τους κυπριακούς αριθμούς που δόθηκαν στα οχήματα που είχαν εισαχθεί και έτυχαν του ευεργετήματος. Το παράπονο είναι πώς έγινε διάκριση σε βάρος του κατά παράβαση της συνταγματικής αρχής της ισότητας (άρθρο 28 του συντάγματος). 30
35

Ο δικηγόρος του καθού επεσήμανε ότι η προσωρινότητα της απασχόλησης του αιτητή δεν του επέτρεπε να αποκτήσει "συνήθη διαμονή" στην αλλοδαπή, όπως προβλέπει ο κανονισμός. Γιατί η φράση σημαίνει, 40

εκτός από το υλικό στοιχείο, δηλαδή, την παρουσία κάποιου στη ξένη (corpus) και την ύπαρξη πρόθεσης εκ μέρους του (animus) να κατοικήσει μόνιμα εκεί σύμφωνα με την ελεύθερη βούλησή του. Στην προκείμενη περίπτωση το τελευταίο αυτό στοιχείο δεν υπήρχε λόγω της 5 αβεβαιότητας που συνοδεύει την κατάσταση της απόσπασης. Ο συνήγορος παρέπεμψε στην υπόθεση **Χριστάκη Μιχαήλ Χριστοπούλου ν. Μαρίας Μυριάνθη Χριστοπούλου** (1971) 1 Α.Α.Δ. 437. Παρατηρώ όμως ότι η 10 απόφαση αυτή αναφέρεται στο νομικό δεσμό γνωστό ως domicile και δεν παρέχει καθοδήγηση στο θέμα που μας απασχολεί. Η απάντηση στο επιχείρημα για άνιση μεταχείριση είναι ότι στις υποθέσεις που προηγήθηκαν η διοίκηση είχε εγκρίνει την εγγραφή γιατί παρανόησε και 15 παρερμήνευσε τη σχετική διάταξη.

Η κατοικία έχει σημασία σε αρκετούς κλάδους του δικαίου. Για παράδειγμα στο φορολογικό δίκαιο προσδιορίζει αναλόγως δικαιώματα ή υποχρεώσεις. Εδώ 20 ο κανονισμός δεν περιέχει ορισμό. Μπορεί να υποθέσει κανείς ότι η παράλειψη ήταν σκόπιμη για να διατηρηθεί η απαραίτητη ερμηνευτική ελαστικότητα από τον εφαρμοστή του δικαίου. Η συνήθης κατοικία διακρίνεται 25 από την απλή κατοικία. Μας διαφωτίζει σ' αυτό η αγγλική απόφαση **Cruse ν. Chittum (formerly Cruse)** [1974] 2 All E.R. 940:

"The expression 'habitually resident' indicated the quality of the residence rather than its duration and required 30 an element of intention to reside in the country in question. It was necessary that the residence should not be temporary or of a secondary nature."

Πρέπει όμως να υποδειχθεί ότι η διάρκεια της εγκατάστασης δεν είναι το μόνο στοιχείο που απαιτείται 35 για να αποκτηθεί συνήθης κατοικία σε ένα τόπο. Τη γνώμη αυτή εκφράζουν οι Dicey & Morris "The conflict of Laws" 10η έκδοση, τόμος 1, σελ. 144, 145, σε σχόλιο τους αναφορικά με την έννοια της συνήθους διαμονής.

40

"It is evident that 'habitual residence' must be distinguishable from mere 'residence'. The adjective 'habitual'"

indicates a quality of residence rather than its length. Although it has been said that habitual residence means 'a regular physical presence which must endure for some time,' it is submitted that the duration of residence, past or prospective, is only one of a number of relevant factors..... "

5

Στις υποσημειώσεις στη σελ. 145 παρατίθεται η σχετική απόφαση της εξ Υπουργών Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης για τις νομικές έννοιες "domicile" και "residence" από την οποία φαίνεται καθαρά ότι αποφασιστική σημασία έχουν και τα στοιχεία προσωπικού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

10

"In determining whether a residence is habitual, account is to be taken of the duration and the continuity of the residence as well as of other facts of a personal or professional nature which point to durable ties between a person and his residence."

15

20

Υπ' αυτό το πρίσμα είναι φανερό πως η εργασιακή σχέση του αιτητή δεν του έδωσε τη δυνατότητα να αποκτήσει συνήθη διαμονή στην Αγγλία. Η εγκατάσταση και διαβίωση του εκεί τελούσε υπό τη συνεχή αίρεση της ανάκλησής του στην Κύπρο εφόσον επρόκειτο για τοποθέτηση με απόσπαση. Όπως προεκτέθηκε η επαγγελματική διάσταση της παραμονής του ενδιαφερομένου ασκεί επιρροή στο ζήτημα κατά πόσον υπάρχει εγκατάσταση που ισοδυναμεί με συνήθη διαμονή. Επομένως το εύρημα της διοίκησης πως ο αιτητής είχε τη μόνιμη διαμονή του στην Κύπρο δεν είναι ανατρέψιμο.

25

30

Η κατάληξή μου ενισχύεται και από μία Αυστραλιανή υπόθεση στην οποία αποφασίστηκε ότι η παραμονή Αμερικανού πολίτη για τρία χρόνια στην Αυστραλία υπό επαγγελματική ιδιότητα δεν αρκούσε για να αποκτήσει "κατοικία" στη χώρα εκείνη. Η υπόθεση αναφέρεται στο Stroud's Judicial Ditionary, 4η έκδοση, σελ. 2358, 2359 στα λήμματα reside, residence, resident.

35

40

"A three-year tour of duty by a citizen of the U.S.A., during which he lived in N.S.W., was not enough to establish 'residence' for the purposes of s. 8 of the Adoption

of Children Act 1965-66 (N.S.W.) (*Re G. (an Infant)*, 87 W.N. (Pt. 1) (N.S.W.) 561)."

5 Η σύντομη απάντηση στο άλλο επιχείρημα περί άνισης μεταχείρισης είναι ότι η παρερμηνεία της παραπάνω διάταξης από τη διοίκηση δεν δημιούργησε δικαιώματα υπέρ του αιτητή. Δεν είναι νοητή η ισότητα στις περιπτώσεις που μια πράξη θα ήταν αντίθετη με ρητή

10

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.